

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2014

H

VERSLAG INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIE PRODUCTIE, HANDEL EN MARITIEME ZAKEN TE ATHENE OP 16 EN 17 MAART 2014

Op 16 en 17 maart 2014 vond in Athene (Griekenland) een interparlementaire bijeenkomst plaats voor de voorzitters van de commissies voor productie, handel en maritieme zaken van de Lidstaten van de Europese Unie. De conferentie werd georganiseerd door het Griekse Parlement, in het kader van het Griekse voorzitterschap van de EU. Nederland was vertegenwoordigd door de vicevoorzitter van de commissie voor Economische Zaken van de Eerste Kamer, mevrouw Vlietstra (PvdA).

Opening

De bijeenkomst werd geopend door de vicevoorzitter van het Griekse parlement, de heer Tragakis. Hij markeerde de verworvenheden van de Europese Unie en besprak de ontwikkelingen van de rol van nationale parlementen sinds het verdrag van Lissabon. Hij gaf daarnaast aan dat nationale parlementariërs een belangrijke rol spelen bij de komende verkiezingen voor het Europees Parlement (EP). Ook benadrukte hij dat dit het vijfde voorzitterschap van Griekenland is en dat de onderwerpen op de agenda van de bijeenkomst van groot belang zijn voor Griekenland, dat offers heeft moeten brengen tijdens de crisis.

Blauwe groei

Inleiders

Europees Commissaris voor maritieme zaken en visserij, mevrouw Damanaki, begon haar bijdrage met een korte uitleg van de stand van zaken van de Europese Unie in het algemeen. Zij gaf aan dat de Europese Unie zich nu in de volgende fase bevindt, na de crisis van de afgelopen jaren. In deze crisis is het gelukt de EU en de euro overeind te houden, ondanks het feit dat de Lidstaten niet voorbereid waren op een dergelijke crisis. Toch is het gelukt om gedurende de crisis 700 miljard euro vrij te maken om de euro en Europa te redden, aldus mevrouw Damanaki. Nu dat het iets beter gaat met de economie zijn de komende verkiezingen van

het EP een kritiek moment in het herstel. Volgens de Commissaris is er vooral behoefte aan meer Europa, dat moet zorgen voor meer banen, economische groei en fiscale rust. Na deze algemene inleiding ging Commissaris Damanaki verder in op het onderwerp blauwe groei. De Europese Commissie (EC) zet met het voorgestelde programma van blauwe groei een nieuwe stap richting geïntegreerd Maritiem beleid. Hierbij verwacht de EC een groei van 5,4 naar 7 miljoen arbeidsplaatsen. Deze groei is met name te bereiken in de sectoren blauwe energie, maritiem toerisme, aquacultuur, maritieme grondstoffen en maritieme technologie. Voor ieder van deze sectoren heeft de EC programma's opgezet om de ontwikkeling te stimuleren.

De Griekse Minister van toerisme, mevrouw Kefalogianni, gaf aan dat toerisme, en met name kusttoerisme, steeds belangrijker wordt in het beleid van de Griekse regering. Hiermee moet een wedergeboorte van het Griekse toerisme worden bewerkstelligd. Hiervoor is het nodig dat er wordt geïnvesteerd door de EU, maar ook dat Lidstaten ruimte krijgen om groei te stimuleren. De Griekse regering heeft hiertoe een nationaal plan opgesteld. Met de groei van het toerisme, waarvoor de blauwe groei-strategie erg belangrijk is, kan ook een groei van de werkgelegenheid worden gerealiseerd.

De Secretaris-Generaal van de European Sea Ports Organisation (ESPO), Mevrouw Ryckbost, gaf aan dat er belangrijke ontwikkelingen gaande zijn op het gebied van havenbeleid en regelgeving ten aanzien van havens. Havens zijn een belangrijk onderdeel van de maritieme sector, en spelen een belangrijke rol in de blauwe groei strategie van de EU. Er werken in Europa 1,5 miljoen mensen in havens, en zijn daarom ook van groot belang voor de werkgelegenheid. Er is sprake van veel diversiteit in het beleid van de verschillende havenautoriteiten. Dit heeft onder meer te maken met verschillen in cultuur en geschiedenis, maar ook met geografische verschillen tussen verschillende havens. De regelgeving wordt voor een deel geharmoniseerd, wat goed is volgens mevrouw Ryckbost, maar zij gaf ook aan dat de havenautoriteiten blij zijn dat er substantiële ruimte overblijft voor een eigen strategie. Daarnaast gaf zij aan dat ontwikkelingen van havens invloed hebben op meerdere sectoren zoals infrastructuur, stedelijke ontwikkelingen en het milieu.

Bijdragen van delegaties

De Italiaanse delegatie benadrukte dat toerisme een belangrijk onderdeel is van maritiem beleid. Hierbij gaf de woordvoerder aan dat de regelgeving op dit gebied te uniform en strikt is, en te weinig rekening houdt met de verschillen tussen landen en eigenschappen van kustgebieden. De Poolse delegatie noemde de strategie ten aanzien van de Baltische zee als een voorbeeld van goede samenwerking op het gebied van maritiem beleid. In de Baltische benadering wordt niet alleen samengewerkt door landen, maar ook door wetenschappers, particuliere organisaties en NGO's. Dergelijke samenwerkingen kunnen de samenwerking op Europees niveau aanvullen. De Duitse delegatie benadrukte het belang van een goede infrastructurele aansluiting op havens, om daarmee de aansluiting op het achterland van havens te realiseren. Met name de regelgeving die milieubewegingen de mogelijkheid geeft om tegen elk infrastructureel project een lange juridische strijd te voeren is volgens de woordvoerder van de delegatie een groot obstakel voor infrastructurele ontwikkeling. Het Lid Vlietstra stelde een tweetal vragen. Allereerst vroeg zij aan Europees Commissaris Damanaki hoe zij denkt te komen tot een goede balans tussen duurzaamheid en voedselkwaliteit enerzijds en blauwe groei anderzijds, met name ten aanzien van ontwikkelingen van aquacultuur en kusttoerisme. Daarnaast vroeg zij aan de Secretaris-Generaal van de ESPO hoe zij de relatie ziet tussen havenontwikkeling en duurzaamheid van natuur- en landschapsbeheer.

Reactie inleiders

In antwoord op de vragen van het lid Vlietstra gaf mevrouw Damanaki aan dat het een grote uitdaging is om een balans te vinden tussen groei en duurzaamheid, en dat dit één van de belangrijkste onderdelen is van haar functie. Zij benadrukte het belang van samenwerking op internationaal niveau om zo veel mogelijk te komen tot integrale regelgeving in de maritieme sector, waarin groei en duurzaamheid geregeld zijn. De samenwerking moet niet alleen in Europa, maar op globaal niveau worden gezocht. Mevrouw Ryckbost gaf namens de ESPO aan dat er steeds meer gedaan wordt door havenautoriteiten ten aanzien van duurzaamheid en natuurbeheer, mede vanwege de verplichtingen die voortvloeien uit de Ecologische hoofdstructuur en de Natura2000 gebieden.

Europees transportbeleid

Inleidingen

De Griekse Minister van transport, de heer Chrysochoidis, gaf een korte uiteenzetting van de positie van Griekenland ten aanzien van het transportbeleid van de EU. Hij gaf aan dat de geografische ligging van Griekenland ervoor zorgt dat zij veel belang hechten aan goede samenwerking op dit gebied. Het land heeft niet alleen belang bij goede netwerken richting de rest van Europa, maar fungeert eveneens als hub vanuit het Midden-Oosten en Azië richting Europa. Deze ligging brengt uitdagingen met zich mee, zoals ten aanzien van migratiestromen, maar biedt ook kansen, gelet op de groei van de handel met de landen ten oosten van de EU. Hierbij spelen de havens en ontsluiting richting het achterland een belangrijke rol, waarbij de focus zou moeten liggen op spoorvervoer.

De adjunct Directeur-Generaal van transport van de Europese Commissie, de heer Karamitsos, benadrukte het belang van een goed Europees transportnetwerk voor de vrije markt en voor groei van werkgelegenheid. Met een geïntegreerd beleid kan Europa zorgen voor één transportnetwerk in plaats van een aaneensluiting van nationale netwerken. Hierbij is het volgens de heer Karakitsos belangrijk om de bestaande structuren zo veel als mogelijk te gebruiken en waar nodig aan te vullen om hiermee één Europees netwerk te creëren.

De voorzitter van de commissie voor Economische Zaken van het Litouwse parlement, de heer Žemaitaitis gaf een presentatie van de ervaringen van Litouwen met transportnetwerken. Litouwen voorziet een aantal Lidstaten in de Baltische regio en nabuurlanden ten oosten van Litouwen van transportmogelijkheden. De heer Žemaitaitis gaf het belang aan van een geïntegreerde benadering van water-, spoor- en wegvervoer. Litouwen heeft bij haar ontwikkeling gebruik kunnen maken van Europese fondsen sinds haar toetreding en dit heeft geresulteerd in investeringen in het transportnetwerk die hun vruchten afwerpen voor de economie en werkgelegenheid van Litouwen.

Bijdragen van de delegaties

De Sloveense delegatie gaf een uitleg van de ontwikkelingen op het gebied van het Sloveense transportnetwerk. Met name de infrastructuur vanuit de haven van Koper richting het achterland heeft de aandacht van Slovenië. De Italiaanse delegatie gaf aan dat naast financiële ondersteuning vanuit de EU, goede regelgeving van groot belang is. Deze regels moeten ervoor zorgen dat havens goed in staat zijn om in te spelen op veranderingen op de transportmarkt. Daarnaast gaf de spreker van de Italiaanse delegatie aan dat het spoorwegpakket door amendementen van

het EP slechter is geworden omdat deze volgens hem zijn gebaseerd op nationalistische motieven en hij sprak de hoop uit dat de Raad deze amendementen zal terugdraaien. De delegatie uit Montenegro markeerde de verworvenheden van de EU op het gebied van transport en sprak de hoop uit op een goede samenwerking met Montenegro die uiteindelijk zal bijdrage aan de toetreding van Montenegro. De woordvoerder van de Franse delegatie gaf aan dat hij van mening is dat er veel tijd verspeeld is door in de afgelopen jaren niet genoeg druk uit te oefenen op de Lidstaten om te komen tot een Europees transportnetwerk.

Toegang tot financiering

Inleiders

De Minister van ontwikkeling en concurrentie van Griekenland, de heer Hatzidakis, is in zijn bijdrage ingegaan op het feit dat in de crisis het midden- en kleinbedrijf (MKB) hard getroffen is. Vooral in landen die hard zijn getroffen door de crisis hebben de banken moeten herkapitaliseren en is er weinig bereidheid om te investeren in het bedrijfsleven. Om dit probleem te verhelpen heeft de Griekse overheid een aantal programma's en fondsen opgezet. Daarnaast probeert de Griekse overheid zo veel als mogelijk gebruik te maken van Europese fondsen ter ondersteuning van ondernemers en het MKB. De Minister pleitte verder voor aanpassing van de Europese programma's en maatregelen aan de huidige economische situatie, met name aan de situatie van de landen die het hardst getroffen zijn door de crisis. Volgens de Minister zijn er drie zaken nodig om vertrouwen te herstellen, het doorgaan met de nodige hervormingen, fiscale rust en het uitspreken van solidariteit en vertrouwen door overige landen.

De vicepresident van de Europese Investeringsbank (EIB), de heer Tanasescu, gaf aan dat het begin van het economisch herstel lijkt te zijn ingezet in Europa. Hij verwacht dat ook volgend jaar het herstel zal doorzetten. Maar met alleen economisch herstel zijn we er nog niet, aldus Tanasescu. Europa moet verder hervormen op economisch en financieel gebied en er zijn daarbij drie grote uitdagingen. Het gebrek aan investeringen, de werkgelegenheid, met name jeugd- en langdurige werkloosheid, en de productiviteit. De EIB probeert om, samen met de Griekse overheid, het bedrijfsleven te steunen, waaronder het MKB. Dit MKB is dusdanig belangrijk dat het investeren in deze bedrijven een van de belangrijkste onderdelen is om tot een oplossing te komen van de crisis.

De Chief Executive van de European Banking Federation (EBF), de heer Ravoet, onderstreepte in zijn inleiding eveneens dat het MKB een fundament is van de Economie en gaf aan dat er een belangrijke rol weggelegd is voor Lidstaten en Europa om te komen tot goed beleid. De EBF is een diverse organisatie, en begrijpt daarom des te beter dat het belangrijk is te komen tot een *level playing field*. Maar een *one size fits all* approach gaat weer te ver volgens Ravoet. Er moet volgens hem rekening gehouden worden met de specifieke omstandigheden van elke markt. De bancaire sector heeft de laatste jaren een enorme verandering ondergaan, en hij gaf aan dat Europa nu ook echt begonnen is met hervormingen, zoals de Bankenunie. Dit zal de banken meer ruimte geven om het bedrijfsleven, waaronder het MKB, te financieren.

Bijdragen van de delegaties

De verschillende delegaties die aan het woord kwamen, gaven dat het MKB een van de belangrijkste motoren van de economie is. Oplossingen vinden om hun positie te verbeteren blijft een uitdaging. Een aantal delegaties, waaronder die van Cyprus en Italië, gaf aan dat het huidige

beleid van Europa, dat geënt is op bezuinigen, in ieder geval geen oplossing biedt. Naar hun mening zou er meer geïnvesteerd moeten worden, met name in de zwakkere economieën.

Reacties inleiders

De vicepresident van de EIB gaf aan dat het aan de Lidstaten in gezamenlijkheid is om hierover besluiten te nemen, de EIB probeert daar waar mogelijk te investeren. Minister Hatzidakis benadrukte in zijn slotwoord nogmaals dat Griekenland slachtoffer is van de economische crisis en dat het van belang is dat Europa blijft helpen en investeren om de Griekse en andere economie te ondersteunen. Volgens de Minister is het vooral belangrijk dat Europa zich solidair toont met de landen die het hardst getroffen zijn en hij waarschuwde voor een tweedeling tussen de noordelijke en de zuidelijke Lidstaten wanneer dit niet zou gebeuren.

Programma ambassade

De Nederlandse ambassade te Athene heeft voor de delegatie een briefing verzorgd over de economische en politieke situatie in Griekenland. Daarnaast heeft de delegatie een bezoek gebracht aan Orange Grove, een project van de Nederlandse Ambassade en het Nederlandse bedrijfsleven waarbij jonge startende ondernemers worden ondersteund bij hun *start-up*. Er wordt aan de geselecteerde ondernemers steun aangeboden door kantoorruimte en infrastructuur ter beschikking te stellen, de ondernemers te coachen en door elke ondernemer te koppelen aan een mentor uit het Griekse bedrijfsleven. Tijdens het bezoek aan Orange Grove sprak de delegatie onder meer met een aantal ondernemers dat deelneemt aan het project.

De delegatie,

Vicevoorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Vlietstra

Stafmedewerker,
Wolf